

TERVISEAMET

Lüganuse Vallavalitsus
Keskpuiestee 20
43199 Kiviõli
valitsus@kivioli.ee

13.02.2019 nr 9.2-3/19/1040-1

Lüganuse valla veevarkide joogivee kvaliteedist 2018. aastal

Terviseamet (edaspidi amet) teostab vastavalt rahvatervise seaduse § 13¹ lg 1 p 1 ja p 3 ning § 15 lg 1 ning veeseaduse (edaspidi VeeS) § 39⁴ lg 3 riiklikku järelevalvet joogivee valdkonnas ning kogub ja töötleb andmeid joogivee kvaliteedinõuetele vastavuse kohta.

Ameti järelevalve all on Lüganuse vallas 8 joogivee käitlejat ja 21 veevärki:

Joogivee käitleja	Veevark	Mittevastavad näitajad
1. Järve Biopuhastus OÜ	Kiviõli linn koos Varinurme ja Erra-Liiva külaga	Efektiivdoos – 0,201 mSv/a
	Lüganuse alevik	Efektiivdoos – 0,318 mSv/a
	Maidla küla	Efektiivdoos – 0,155 mSv/a
	Maidla kodu	Efektiivdoos – 0,208 mSv/a
	Purtse-Liiva piirkond	Efektiivdoos – 0,384 mSv/a Raud - 745 µg/l
	Purtse küla	Efektiivdoos – 0,320 mSv/a
	Püssi linn	Efektiivdoos – 0,311 mSv/a
	Savala ja Uniküla küla	Raud - 230 µg/l, Coli-laadsed bakterid - < 4 PMÜ/100 ml
	Uniküla küla	Efektiivdoos – 0,348 mSv/a Raud - 502 µg/l Mangaan - 51,5 µg/l
	Varja küla	Efektiivdoos – 0,289 mSv/a
Soonurme küla	Efektiivdoos – 0,219 mSv/a	
2. Vahtra Hooldemaja MTÜ	Aa Hooldekodu	-
3. Ilmara OÜ	Merekalda Pansionaat	Coli-laadsed bakterid - < 4 PMÜ/100 ml Enterokokid - < 4 PMÜ/100 ml Ammoonium – 0,62 mg/l Nitraat – 142 mg/l
4. Repo Vabrikud AS	Repo Vabrikud ettevõtte	-
5. Sigwar OÜ	Sigwari Maidla vorstitseh	Coli-laadsed bakterid - 16 PMÜ/100 ml
6. Valdus OÜ	Tuhamäe hostel	-
7. Lüganuse Vallavalitsus	Erra alevik	Efektiivdoos põhjavees – 0,16 mSv/a (puurkaev kat nr 2232)
	Sonda alevik	-
	Sonda aleviku Lembitu tn	-
	Sonda aleviku Rahvamaja	-
8. KKT Oil OÜ	Kiviõli Keemiatööstuse	Efektiivdoos – 0,238 mSv/a Mangaan - 175 µg/l

Joogivee käitlejad teostavad joogivee kontrolli vastavalt ameti Ida regionaalosakonnaga kooskõlastatud joogivee kontrolli kavale ning vajalikud põhjavee uuringud vastavalt joogiveeallika kontrolli kavale.

Lüganuse valla veevärkide joogivesi ei vasta 2018. aasta veeanalüüside tulemuste alusel uuritud mikrobioloogiliste, keemiliste ja indikaatorite kvaliteedinäitajate osas sotsiaalministri 31.07.2001 määrusega nr 82 „Joogivee kvaliteedi- ja kontrollinõuded ning analüüsimeetodid“ (edaspidi määrus nr 82) kehtestatud kvaliteedinõuetele enterokokkide, nitraadi, ammooniumi, raua, mangaani ning *coli*-laadsete bakterite sisalduse osas.

Seoses joogivee kvaliteedi mittevastavusega on ameti Ida regionaalosakond alustanud Järve Biopuhastus OÜ ja Ilmara OÜ suhtes riiklikku järelevalvemenetlust. Joogivee käitlejad tegelevad joogivee probleemide lahendamisega.

KKT Oil OÜ tegeleb probleemi lahendamisega ning rakendab meetmed Kiviõli keemiatööstuse veevärgi joogivee kvaliteedi määruse nr 82 nõuetega vastavusse viimiseks ja võtab joogivee kordusproovid nende tõhususe kontrollimiseks.

Sigwar OÜ rakendas meetmed Maidla vorstitsehhi joogivee kvaliteedi määruse nr 82 nõuetega vastavusse viimiseks ning võttis 2019. aasta jaanuaris joogivee kordusproovi, mille tulemused näitasid Maidla vorstitsehhi veevärgi vee kvaliteedi vastavust joogivee kvaliteedi nõuetele.

Ammoonium on üks reostuse näitajatest. Ammooniumi kõrge sisaldus Ordoviitsiumi-Kambriumi ja Kambriumi-Vendi põhjaveekogumite vees on vee looduslik omadus. Pinnalähedases põhjavees annab ammooniumi sisaldus tunnistust nn hiljutisest reostusest.

Nitraatide olemasolu vees näitab vee üldist saastatust ehk üldreostust. Nitraadid sattuvad joogivette koos vihmaga peamiselt põllumajandusliku tegevusest (keemiliste väetisega või sõnnikuga väetamine, kust pinnavesi satub põhjavette) ning olme- ja tööstuslike reovete kaudu.

Raud ja mangaan on looduses levinud elemendid, mille kõrge sisaldus joogivees halvendab vee organoleptilisi omadusi, tuues kaasa eelkõige ebameeldiva maitse ja hägususe. Kõrge rauasisaldusega võib kaasneda vee kollakas värvus ja pruun sete.

Coli-laadsed bakterid võivad pärineda väljaheidetest kui ka väliskeskkonnast (toitaineterikkas vees, reovees, lagunevas taimses materjalis). Selle avastamine joogivees näitab joogivee töötlemise puudulikkust, saastumist pärast desinfitseerimist, toitainete rikkust vees (torustikus) või haigustekitajate joogivette sattumise võimalikkust.

Enterokokid elutsevad inimese ja soojaveriliste loomade soolestikus ja taimedel. Nad taluvad hästi kuiva, kuuma, külma ja suhteliselt suure soolsusega keskkonda, mis tõttu peavad väliskeskkonnas kauem vastu kui teised bakterid. Selle avastamine joogivees näitab joogivee töötlemise puudulikkust. Enterokokkide sisaldus on vee töötlemise tõhususe näitaja, mis võimaldab avastada kõrvalise vee torustiku tungimist pärast veevärgi parandustöid ja ümberehitamist.

Määruse nr 82 § 6¹ lg 1 ja lg 2 sätestab, et indikatiivdoos on aastasest sissevõttust tulenev oodatav efektiivdoos, mida hindab Keskkonnaamet või ekspert kiirguseseaduse mõistes.

Tartu Ülikooli Katsekoja Tuumaspektroskoopia labori uuringu tulemuste alusel ületab Kiviõli ja Püssi linnas, Lüganuse alevikus, Maidla külas, Maidla Kodu piirkonnas, Purtse külas, Varja külas ja Purtse-Liiva piirkonnas, Uniküla külas, Soonurme külas, joogivee efektiivdoosi sisaldus määrusega nr 82 kehtestatud piirsisaldust 0,1 mSv/a.

Keskkonnaameti Kiirgusosakonna kiirgusseire büroo hindas 2014. aastal Kiviõli linna ja Püssi linna, 2015. aastal Lüganuse aleviku, Purtse küla, Varja küla ja Purtse-Liiva piirkonna, 2017. aastal Uniküla küla, Maidla küla, Maidla Kodu piirkonna ja Soonurme küla joogivee radionukliidide sisaldusest tulenevat mõju tarbijate tervisele. Hinnangute alusel on Püssi linnas, Lüganuse alevikus, Purtse külas,

Varja külas, Purtse-Liiva piirkonnas, Uniküla külas, Maidla külas, Maidla Kodu piirkonnas ja Soonurme külas joogivee radioloogilise mõju tõttu haigestuvate inimeste arv on suurima tõenäosusega 0.

2018. aastal Tartu Ülikooli Füüsika Instituudis tehtud uuringutulemuse alusel ületab Kiviõli keemiatööstuse veevärgis joogivee efektiivdoosi sisaldus määrusega nr 82 kehtestatud piirsisaldust 0,1 mSv/a.

2018. aastal hindas Keskkonnaameti Kiirgusosakonna kiirgusseire büroo Kiviõli keemiatööstuse veevärgi joogivee radionukliidide sisaldusest tulenevat mõju tarbijate tervisele. Hinnangu alusel Kiviõli keemiatööstuse joogivee radioloogilise mõju tõttu haigestuvate inimeste arv on suurima tõenäosusega 0.

2006. aastal tehtud uuringutulemuste andmetel ületab Erra aleviku puurkaevu katastri nr 2232 põhjavee efektiivdoos sotsiaalministri 01.01.2010 määruse nr 1 „Joogivee tootmiseks kasutatava või kasutada kavatsetava pinna- ja põhjavee kvaliteedi- ja kontrollinõuded“ sätestatud III kvaliteediklassi piirsisaldust 0,1 mSv/a. Hinnang Erra aleviku puurkaevu katastri nr 2232 joogivee radionukliidide sisaldusest tuleneva mõju kohta tarbijate tervisele puudub..

Ameti kodulehel <http://www.terviseamet.ee/keskkonnatervis/vesi.html> leiab täiendavat informatsiooni ja infomaterjale joogivee kohta.

Joogivee analüüside tulemustega saate tutvuda ameti kodulehel <http://vtiav.sm.ee/>, kus terviseohutuse infosüsteemi (VTI) kaudu vee kvaliteedi andmed avalikustatakse.

Vastavalt VeeS § 13² lg 3 p 5 kuulub joogivee käitleja ülesannete hulka tarbijale ja järelevalveametnikele teabe edastamine käideldava joogivee nõuetekohasuse kohta avaliku teabe seaduses sätestatud korras.

Lisaks juhib amet tähelepanu, et 27.10.2017 kehtima hakanud määruse nr 82 redaktsiooni kohaselt on joogivee käitlejatel võimalus kontrollida joogivee kvaliteeti riskipõhiselt ning vee kvaliteediprobleeme paremini ennetada <https://www.terviseamet.ee/et/keskkonnatervis/ettevotjale/joogivee-ja-loodusliku-mineraalvee-kaitlemine/veevarkide-riskihindamine>.

Amet soovib joogivee kvaliteedi kohta käivat infot edastada ka omavalitsuse kodulehel.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Olga Smolina
osakonnajuhataja

Teadmiseks:

Järve Biopuhastus OÜ
Vahtra Hooldemaja MTÜ
Ilmara OÜ
Repo Vabrikud AS
Sigwar OÜ
Valdus OÜ
Kiviõli Keemiatööstuse OÜ

info@idavesi.ee
info@hooldemaja.ee
pansionaat@aarand.ee
info@sorbesgroup.com
sigwar@sigwar.ee
info@tuhamaehostel.com
info@keemiatostus.ee

Jelena Dmitrijeva
5818 1675 jelena.dmitrijeva@terviseamet.ee